**CURTEA DE APEL NORD**

Dosarul nr. 4r-840/24 Judecătoria Bălți, sediul Central
4-24066889-03-4r-11092024 Judecător Ecaterina Arseni

**D E C I Z I E**
**în numele Legii**

05 februarie 2025 mun. Bălţi

Colegiul penal al Curţii de Apel Nord
În componența sa:
Preşedintele şedinţei: Ghenadie Liulca
Judecătorii: Aurelia Andronache, Ludmila Iarmaliuc

a judecat în ordine de recurs, fără participarea părților, recursul avocatului Paciurca Iulian, în interesele contravenientului Șicolai Nicolai, declarat împotriva hotărârii Judecătoriei Bălți, sediul Central din 21 august 2024, pe cauza contravențională de învinuirea lui de învinuire a lui ***Șicolai Nicolai***, născut *****, IDNP *****, domiciliat în mun. *****, str. *****, în comiterea contravenției prevăzute de art. 335 Cod contravențional,

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ținând cont de argumentele recursului, materialele cauzei, Colegiul penal,

**C O N S T A T Ă:**

La data de 13 iunie 2024, de către agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Bălți, Gogu Oleg, a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție nr. MAI06249974 în privința lui Șicolai Nicolai pe faptul că, la data de 09.05.2024, în jurul orei 13:20 – 21:00, aflîndu-se în mun. Bălți, Piața Vasile Alecsandri 4 - 8, pe parcursul zilei a organizat două evenimente, acțiuni cultural-masive, un concert, focuri de artificii și depuneri de luminări în Piața Vasile Alexandri fără a obține aprobarea autorității pentru desfășurarea acțiunilor, efectuînd-o samavolnic, prin ce a ignorat prevederile deciziei Consiliului Municipal Bălți nr. 2/7 din 25.02.2020.

Astfel, acțiunile lui Șicolai Nicolai au fost calificate de către agentul constatator în baza art. 335 Cod contravențional - *samavolnicia, adică exercitarea în mod arbitrar a unui drept efectiv sau presupus prin încălcarea ordinii stabilite de legislație, dacă fapta nu constituie infracțiune*.

La data de 19.06.2024, agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Bălți, Gogu Oleg a sesizat în ordinea art. 395 alin. (1) Cod contravențional Judecătoria Bălți, sediul Central, cu solicitarea examinării cauzei potrivit competenței, propunând aplicarea în privința contravenientului Șicolai Nicolai a sancțiunii cu amendă.

Prin hotărârea Judecătoriei Bălți, sediul Central din 21 august 2024, s-a hotărât de a recunoaște vinovat pe Șicolai Nicolai de săvârșirea contravenției prevăzute de art. 335 Cod contravențional, şi s-a stabilit acestuia pedeapsa cu amendă în mărime de 18 (optsprezece) unități convenționale, ceea ce constituie 900 (nouă sute) lei.

S-a explicat lui Șicolai Nicolai dreptul de a achita jumătate din amenda stabilită, conform art. 34 alin. (3) Cod contravențional, dacă o plătește în cel mult 3 zile lucrătoare de la data aducerii la cunoștință a deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale și efectele neachitării amenzii în decurs de 30 de zile de la data aducerii la cunoștință a hotărîrii, prevăzute de art. 34 alin.(4) Cod contravențional.

**Exercitarea căilor de atac:**

Hotărârea instanței de fond a fost contestată cu recurs, în termen, de avocatul Paciurca Iulian, în interesele contravenientului Șicolai Nicolai, în ordinea prevăzută de art. 465 - 466 Cod contravențional, prin care a solicitat casarea hotărârii Judecătoriei Bălți, sediul Central din 21.08.2024, cu trimiterea cauzei spre rejudecare pentru repararea erorilor de drept contravențional, și anume citarea legală a contravenientului și apărătorului.

În motivarea recursului s-a invocat că, hotărârea instanței inferioare contestată este ilegală și pasibilă casării în temeiul art. 466, lit. c) din Codul contravențional, din motivul admiterii unor vicii de procedură care au afectat dreptul la judecarea cauzei în mod echitabil, inclusiv dreptul la apărare, la contradictorialitate, la prezentarea armelor.

Consideră că concluzia instanței de fond, precum că, citarea părților a fost asigurată în mod legal, este eronată și contravine circumstanțelor cauei, inclusiv probatoriul administrat și cel la care face trimitere instanța. Declară că, apărarea nu a primit careva citații pentru a se prezenta pe cauza judiciară în cauză. Analizând concluzia instanței cu referire la asigurarea citării legale a părților, s-a stabilit că, instanța a citat apărarea pe altă adresă decât cea indicată în mandatul prezentat agentului constatator la etapa de anchetare.

Mai invocă recurentul, că, Șicolai Nicolai este vorbitor de limba rusă, acestuia nu i s-au explicat drepturile sale procedurale în limba pe care o înțelege, și nici asupra actelor de procedură. Totodată, analizând portalul instanțelor din RM se constată că, informațiile despre ședințele de judecată

pe cauza dată lipsesc, fapt care contravine cu afirmația instanței privind citarea părților în mod public.

Menționează recurentul că, viciile de procedură reprezintă abateri de la normele și regulile procedurale stabilite de legislație în desfășurarea unui proces sau a unei proceduri judiciare. Astfel, consideră că citarea în cazul dat a fost făcută formal, iar judecarea cauzei în lipsa contravenientului și apărătorului său au dus la încălcarea dreptului la un proces echitabil, la apărare, cu toate elementele sale. Nerespectarea procedurii de citare, care a dus la imposibilitatea de a participa efectiv la proces, constituie o încălcare a dreptului la un proces echitabil.

Totodată, judecarea cauzei în lipsa agentului constatator, care în speță are obligația de a înainta și susține învinuirea față de contravenient, la fel este incorectă în cadrul unui proces echitabil, or, instanța de fond nu a stabilit în temeiul art. 455 alin. (1) Cod contravențional, care sunt motivele neprezentării agentului constatator, astfel, încât să aibă posibilitatea să recurgă justificat la examinarea cauzei în lipsa acestuia.

În concluzie, necitarea părților a dus la judecarea inechitabilă a cauzei, încălcare care poate fi reparată doar prin casarea hotărârii cu trimiterea cauei la rejudecarea în prima instanță, pentru administrarea suplementară a probelor.

În ordinea art. 468 alin. (4) Cod contravențional, recurentul a achitat taxa de timbru, fapt confirmat prin ordinul de încasare a numerarului anexat la dosar (f.d.54).

**Argumentele părților:**

Potrivit prevederilor art. 471 alin. (1), (2) Cod contravențional, recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezența părților. **(2)** Instanța de recurs fixează data examinării recursului şi dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului de depunere a referinței.

Respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursului şi a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței, însă până la data examinării recursului comun declarat de către avocatul avocatului Paciurca Iulian, în interesele contravenientului Șicolai Nicolai, părțile nu au depus referință asupra recursului declarat.

**Aprecierea instanței de recurs:**

***Verificând argumentele invocate în recurs, studiind materialele cauzei, Colegiul penal consideră că recursul avocatului Paciurca Iulian, în interesele contravenientului Șicolai Nicolai, declarat împotriva hotărârii Judecătoriei Bălți, sediul Central din 21 august 2024, urmează a fi admis din alte motive decât cele invocate, cu casarea hotărârii atacate, pronunțarea***

***unei noi hotărâri, cu încetarea procesului contravențional, pe motiv că nu există faptul contravenției, reieșind din următoarele considerente:***

În conformitate cu art. 470 alin.(3) Cod contravențional, potrivit căruia se reglementează, că instanța de recurs judecă recursul în limitele temeiurilor pentru recurs, având dreptul, în afara temeiurilor invocate şi cererilor formulate de recurent, să examineze şi alte temeiuri fără a agrava situația contravenientului.

Conform art. 473 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod contravențional, după examinarea recursului, instanța de recurs adoptă una dintre următoarele decizii: admite recursul, casând hotărârea atacată, parțial sau integral, şi adoptă una dintre următoarele soluții: a) dispune achitarea persoanei sau încetarea procesului contravențional în cazurile prevăzute la art. 441.

Potrivit prevederilor art.471 alin. (4) Cod contravențional, instanța de recurs este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor esențiale invocate în recurs.

Colegiul penal relevă că potrivit textului recursului înaintat, avocatul Paciurca Iulian, în interesele contravenientului Șicolai Nicolai, instanța de fond a admis vicii de procedură care au afectat dreptul la judecarea cauzei în mod echitabil, inclusiv dreptul la apărare, la contradictorialitate, la prezentarea armelor, și anume, nerespectarea procedurii de citare care a dus la imposibilitatea de a participa efectiv la proces.

Reieșind din materialele cauzei, Colegiul consideră că motivele invocate de recurent sunt declarative și nu pot fi reținute, alegațiile expuse în cererea de recurs au constituit obiect de studiu al primei instanțe, care le-a oferit o apreciere justă și motivată.

În conformitate cu art. 455 alin. (1), (2), (3) Cod contravențional, ședința de judecare a cauzei contravenționale are loc cu citarea părților, în modul prevăzut de prezentul cod. **(2)** Prezența agentului constatator sau, după caz, a procurorului, în cazul în care acesta este parte în cauza contravențională, la şedința de judecare a cauzei contravenționale este obligatorie. Absența agentului constatator sau, după caz, a procurorului, citați în conformitate cu legislația, fără motiv întemeiat şi fără înștiințarea prealabilă a instanței, nu împiedică judecarea cauzei contravenționale şi permite aplicarea acestuia a unei amenzi judiciare de către instanța de judecată, în conformitate cu art. 201 din Codul de procedură penală. **(3)** Neprezentarea în şedinţă a făptuitorului sau a victimei, legal citate, fără motive întemeiate nu împiedică judecarea cauzei contravenționale.

Conform art. 382 alin. (1), (2) Cod contravențional, citarea este o acțiune procedurală prin care autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională asigură prezentarea persoanei în faţa sa pentru desfășurarea

normală a procesului contravențional. **(2)** Citarea se face prin invitație scrisă, care se înmînează de către autoritatea competentă sau se expediază prin poștă, prin notă telefonică sau telegrafică, prin telefax, prin poştă electronică sau prin alt mijloc în cazul în care autoritatea poate dovedi că citația a fost primită sau a fost transmisă persoanei citate, dar aceasta a refuzat să o primească. **(3)** Citarea se face în aşa fel ca persoana chemată să primească invitația cu cel puţin 5 zile înainte de data cînd ea trebuie să se prezinte în faţa autorității respective.

Potrivit materialelor cauzei , ședința de judecată a fost stabilită pentru data de 10.07.2024, fiind citați: agentul constatator prin intermediul e-mail (f.d. 21); avocatul Paciurca Iulian prin intermediul e-mail (f.d. 22); făptuitorul Șicolai Nicolai prin intermediul oficiul poștal, corespondența fiind returnată cu mențiunea „nereclamat" (f.d. 23 -25). Ulterior, ședința de judecată a fost stabilită pentru data de 31.07.2024, agentul constatator fiind înștiințat contra semnătură (f.d. 27); avocatul Paciurca Iulian prin intermediul e-mail (f.d. 28 - 29); în privința făptuitorului Șicolai Nicolai a fost dispusă aducerea silită (f.d. 30).

La data de 29.07.2024, avocatul Paciurca Iulian a depus cererea de amânarea ședinței de judecată din 31.07.2024 (f.d. 33). Totodată, se reține că în ședința de judecată din 31.07.2024 a fost prezent însuși făptuitorul, care contra semnătură a fost înștiințat că ședința de judecată se amână pentru data de 21.08.2024, iar avocatul acestuia a fost înștiințat prin e-mail (f.d. 37).

Deci, argumentul recurentului în latura citării legale, nu rezistă criticii, or, potrivit materialelor cauzei, făptuitorul și apărătorul au cunoscut despre examinarea cauzei contravenționale, fiind în mod legal citați în ședința de judecată, însă din motive neîntemeiate nu s-au prezenta la examinarea cauzei contravenționale. Mai mult, nu au înștiințat despre motivele neprezentării, nu au solicitat examinarea cauzei în lipsă sau amânarea cauzei.

Instanța de fond corect a dispus examinarea cauzei contravenționale în lipsa agentului constatator și a făptuitorului, or, potrivit prevederilor art. 455 Cod contravențional absența agentului constatator și neprezentarea în ședință a făptuitorului, fără motive întemeiate nu împiedică judecarea cauzei contravenționale, iar apărătorul fiind citat legal nu a înștiințat despre motivele neprezentării.

Totodată, judecind recursul părții apărării, Colegiul penal, în afara temeiurilor invocate de recurent, a verificat corectitudinea încadrării faptei încriminate făptuitorului Șicolai Nicolai în baza art. 335 Cod contravențional – samavolnica.

În conformitate cu art. 7 Cod contravențional, persoana poate fi sancționată numai pentru contravenția în a cărei privință este dovedită vinovăția sa, cu respectarea normelor prezentului cod.

Conform art. 10 Cod contravențional, constituie contravenție fapta – acțiunea sau inacțiunea – ilicită, cu un grad de pericol social mai redus decît infracțiunea, săvîrşită cu vinovăție, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege, este prevăzută de prezentul cod şi este pasibilă de sancțiune contravențională.

Potrivit art. 442 alin. (1) din Codul contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezența făptuitorului sau în absența lui.

Conform art. 440 alin. (1) din Codul contravențional, constatarea faptei contravenționale înseamnă activitatea, desfăşurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existența contravenției, de încheiere a procesului-verbal cu privire la contravenție, de aplicare a sancțiunii contravenționale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcționarului abilitat să examineze cauza contravențională, din cadrul autorității din care face parte agentul constatator, în instanța de judecată sau în alt organ spre soluționare.

Potrivit art. 425 alin. (1) din Codul contravențional, probele sînt elemente de fapt, dobândite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței contravenţiei, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăţiei şi la cunoaşterea altor circumstanţe importante pentru justa soluționare a cauzei.

Colegiul penal constată că, potrivit procesului - verbal cu privire la contravenție seria MAI06249974 din 13.06.2024 întocmit de către agentul constatator Gogu Oleg din cadrul Inspectoratului de Poliție Bălți, Șicolai Nicolai se învinuiește pe faptul că, la data de 09.05.2024, în jurul orei 13:20 – 21:00, aflîndu-se în mun. Bălți, Piața Vasile Alecsandri 4 - 8, pe parcursul zilei a organizat două evenimente, acțiuni cultural-masive, un concert, focuri de artificii și depuneri de luminări în Piața Vasile Alexandri fără a obține aprobarea autorității pentru desfășurarea acțiunilor, efectuînd-o samavolnic, prin ce a ignorat prevederile deciziei Consiliului Municipal Bălți nr. 2/7 din 25.02.2020.

Fapta lui Șicolai Nicolai au fost calificate de către agentul constatator în baza art. 335 Cod contravențional.

Instanța de recurs atestă că dispoziția art. 335 din Codul contravențional, prevede *samavolnicia, adică exercitarea în mod arbitrar a unui drept efectiv*

*sau presupus prin încălcarea ordinii stabilite de legislație, dacă fapta nu constituie infracțiune.*

Instanța de recurs reiterează că pentru constatarea existenței contravenției imputate făptuitorului şi constatarea vinovăției, de către agentul constatator au fost propuse următoarele înscrisuri: procesul - verbal cu privire la contravenție cu seria MAI06249974 din 13.06.2024, întocmit în privința lui Șicolai Nicolai (f.d. 5); informația despre apelul telefonic din 09.05.2024 (f.d. 6); copia declarației prealabile parvenite la Primăria mun. Bălți la data de 07.05.2024 de la Șicolai Nicolai (f.d. 7 - 8); tabelul fotografic, vedere de la concertul din Piața V. Alecsandri mun. Bălți la data de 09.05.2024 (f.d. 9 - 11); copia deciziei consiliului municipal Bălți nr.2/7 din 25.02.2020 (f.d. 12); copia Regulamentului privind modul de organizare și desfășurare a acțiunilor cultural-masive pe teritoriul municipiului Bălți (f.d. 13 - 16); copia cererii-TIP pentru desfășurarea acțiunii cultural-masive pe teritoriul mun. Bălți (f.d. 17); copia autorizației-TIP pentru desfășurarea acțiunii cultural-masive pe teritoriul mun. Bălți (f.d. 18).

Ca urmare, instanța de fond la adoptarea soluției, privind recunoașterea vinovăției lui Șicolai Nicolai în comiterea faptei contravenționale prevăzută de art.335 Cod contravențional, s-a bazat inclusiv pe aceste probe, neverificând existența elementelor constitutive a contravenției de samavolnicie în acțiunile făptuitorului.

Potrivit legislației contravenționale şi a doctrinei de specialitate, *latura obiectivă* a contravenției de samavolnicie se realizează prin săvârșirea unor acțiuni samavolnice, contrare ordinii legale stabilite, de exercitare a unui drept legitim sau presupus, legalitatea căruia este contestată de victimă sau de alte persoane. Consecințele contravenției constau în cauzarea de daune intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.

Din considerentele indicate, pentru existența acestei componențe de contravenție este necesar de a constata existența raportului cauzal dintre acțiunile contravenientului și consecințele prejudiciabile survenite.

*Latura subiectivă* se manifestă prin vinovăție intenționată, deoarece făptuitorul înțelege că prin acțiunile sale exercită un drept legitim sau presupus în mod arbitrar și prin încălcarea ordinii stabilite, și prin aceasta cauzează daune intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor, și urmărește săvârșirea acestor acțiuni, dorind sau admițând survenirea consecințelor prejudiciabile.

*Dreptul efectiv* al samavolniciei contravenționale este identic, după conținut, cu noțiunea dreptului legitim al infracțiunii de samavolnicie. În acest

sens, acesta constituie dreptul, care aparține făptuitorului în baze legale, însă exercitarea lui se realizează într-un mod care contrazice ordinea stabilită.

*Dreptul presupus* constă în dreptul în privință căruia persoana eronat consideră că îi aparține, deși un astfel de drept nu-i aparține.

Din cele menționate reiese că, acțiunea prejudiciabilă trebuie să îndeplinească două condiții: a) să se exprime în acțiunea de exercitare a unui drept legitim sau presupus; b) acest drept legitim sau presupus să fie exercitat în mod arbitrar și prin încălcarea ordinii stabilite.

De remarcat faptul că, pentru contravenția de samavolnicie, în mod obligatoriu, este necesară realizarea unui drept efectiv sau presupus, în caz contrar, lipsește componența de contravenție respectivă, iar în cazul în care lipsește unul dintre elementele indicate supra, nu se poate reține prezența unui drept legitim în acțiunile făptuitorului.

Astfel, în calitate de acțiuni de samavolnicie sunt examinate doar acțiuni care, în primul rând, se săvârșesc în pofida modului stabilit de actele normative, în al doilea rând a căror legalitate este discutabilă.

Raportând cele invocate supra, în raport cu materialul probator administrat în cauză, Colegiul menționează că la examinarea cauzei contravenționale privindu-l pe Șicolai Nicolai, agentul constatator nu a acordat o deplină eficiență prevederilor articolului 440 alin. (1) din Codul contravențional, astfel încât activitatea desfășurată de acesta în partea ce vizează colectarea şi administrarea probelor, a fost una insuficientă şi superficială or, în speță s-a constatat cu certitudine faptul că contravenția imputată făptuitorului - nu există.

Colegiul penal constată că, în speță, acțiunile lui Șicolai Nicolai au fost încadrate greșit conform art. 335 Cod contravențional, acestea urmând a fi cercetate în baza art. 67 Cod contravențional, or, în cadrul examinării legalității procesului-contravențional nu s-au stabilit victima acestei contravenții și acțiuni de realizarea unui drept efectiv sau presupus.

În acest context instanța de recurs reține prevederile art.375 Cod contravențional, persoana acuzată de săvîrşirea unei contravenții se consideră nevinovată atîta timp cît vinovăția sa nu este dovedită în modul prevăzut de prezentul cod. **(2)** Nimeni nu este obligat să dovedească nevinovăția sa. *(3)* Concluziile despre vinovăția persoanei în săvîrşirea contravenției nu pot fi întemeiate pe presupuneri. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate în condițiile prezentului cod se interpretează în favoarea persoanei în a cărei privință a fost pornit proces contravențional.

Pe fundalul celor descrise, Colegiul penal relevă că în cauză există un dubiu care nu poate fi înlăturat prin administrarea altor probe, dubiu care profită contravenientului, potrivit principiului *in dubio pro reo*.

În lumina jurisprudenței Curţii Europene a Drepturilor Omului, Colegiul Penal reține că acesta este un principiu complementar prezumției de nevinovăție. Înainte de a fi o problemă de drept, principiul *in dubio pro reo* este o problemă de fapt. Înfăptuirea justiției cere ca judecătorii să nu se întemeieze, în hotărârile pe care le pronunță, pe probabilități, ci pe certitudini dobândite pe bază de probe decisive, complete, sigure, în măsură să reflecte realitatea obiectivă.

Ca urmare, Colegiul penal consideră neîntemeiată concluzia instanței cu privire la confirmarea vinovăției lui Șicolai Nicolai în comiterea contravenției prevăzută de art.335 Cod contravențional, cu stabilirea pedepsei cu amendă în mărime de 18 unități convenționale în sumă de 900 lei.

Față de cele precitate Colegiul penal reține că, în corespundere cu prevederile art. 441 alin. (1) lit. a) Cod contravențional, procesul contravențional nu poate fi pornit, iar dacă a fost pornit, nu poate fi efectuat şi va fi încetat în cazurile în care: nu există faptul contravenției.

Potrivit prevederilor art. 461 alin. (1) Cod contravențional, n cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată unul din temeiurile prevăzute la art. 441 sau 445 alin. (1), instanța de judecată încetează procesul contravențional.

Rezumând circumstanțele descrise supra, instanța de recurs consideră necesar de a admite recursul avocatului Paciurca Iulian, în interesele contravenientului Șicolai Nicolai, declarat împotriva hotărârii Judecătoriei Bălți, sediul Central din 21 august 2024, din alte motive decât cele invocate, cu casarea ei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care în temeiul art.441 alin.(1) lit. a) Cod contravențional, procesul contravențional în cauza dată să fie încetat, din motiv că nu există faptul contravenției.

Pentru motivele invocate, în temeiul art. 441 alin. (1) lit. a), art. 461 alin. (1), 473 alin. (1) pct. 2) lit. a), art. 474 Cod contravențional, Colegiul penal,-

**D E C I D E:**

Recursul avocatului Iulian Paciurca în interesele contravenientului Șicolai Nicolai declarat împotriva hotărârii judecătoriei Bălți sediul Central din 21.08.2024, pe cauza contravențională în privința lui Șicolai Nicolai pe art. 335 Cod contravențional, se admite din alte motive decât cele invocate, cu casarea ei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

În conformitate cu art. 441 alin. (1) lit. a) Cod contravențional procesul contravențional în privința lui Șicolai Nicolai în art. 335 alin. (1) Cod contravențional se  încetează, pe motiv că nu există faptul contravenției.

Decizia este irevocabilă.

**Președintele ședinței, judecător** **Ghenadie Liulca**

**Judecător:** **Aurelia Andronache**

**Judecător:** **Ludmila Iarmaliuc**